

UROCZYSTOŚĆ NARODZENIA PAŃSKIEGO

„Nie bójcie się! Zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego narodu: Dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan. A to będzie znakiem dla was: znajdziecie niemowlę owinięte w pieluszki i leżące w żłobie” (Łk 2, 10 – 12). Słowa anioła zwiastującego pasterzom wypełnienie prorocत्व Starego Testamentu w osobie Dziecięcia Jezus złożonego w żłobie, stanowią istotną treść duchowych przeżyć Uroczystości i całego Okresu Narodzenia Pańskiego. Jest to Święto celebrowane przez chrześcijan na całym świecie. Ukształtowało się i weszło na stałe do liturgii Kościoła w IV wieku.

***ZWYCZAJE
BOŻONARODZENIOWE***

Oprócz pełnego udziału w niezwykle uroczystej liturgii Eucharystycznej sprawowanej w kościołach o północy zwanej PASTERKĄ, a także udziału we Mszy świętej w ciągu dnia, charakteru uroczystego świętowania w domu rodzinnym nadają piękne zwyczaje i obrzędy, które zrodziły się w większości rodzin chrześcijańskich i są do dzisiaj przez nie pielęgnowane. Stanowią one bardzo osobliwą liturgię domową.

Choinka

W wigilię Bożego Narodzenia niemal każda polska rodzina umieszcza w swoim mieszkaniu i dekoruje choinkę, zwaną drzewkiem Chrystusa. Jako symbol świąt Narodzenia Pańskiego pojawiła się w Niemczech w XV wieku. Choinka, która przywołuje na myśl „drzewo życia”, jest symbolem na wskroś chrześcijańskim. Ubiiera się ją w dniu, w którym wspominamy naszych pierwszych rodziców – Adama i Ewę. Przypomina nam ona naukę o upadku i Odkupieniu rodzaju ludzkiego. Już w Nowym Testamencie, który rozpoczął się w noc Bożego Narodzenia, Chrystus zezwala tym, którzy są mu wierni - jeść ze znajdującego się w raju Bożym drzewa życia”.

Ozdoby choinkowe też mają swoje znaczenie.

Gwiazdka - przypomina gwiazdę Betlejemską i jest symbolem narodzenia i czystości.

Lampki albo świece - przypominają przyjście na świat Światłości czyli Jezusa. Są też symbolem ogniska domowego.

Łańcuch - symbolizuje węża - kusiciela.

PIERWSZA GWIAZDA

Na pamiątkę gwiazdy betlejemskiej, o której mówi św. Mateusz, a którą gdy ujrzeli Mędrcy, "bardzo się uradowali", w Polsce rozpoczyna się uroczystą wieczerzę. Zwyczaj ten głęboko zakorzeniony jest w polskiej kulturze. Nie zasiada się do wieczerzy wigilijnej "zanim gwiazda nie zwoła wszystkich do połamania się opłatkiem" Jest to bardzo stary zwyczaj przestrzegany do dnia dzisiejszego.

Opłatek

Z łaciny oblatum czyli dar ofiarny. Łamanie się opłatkiem symbolizuje łamanie chleba przez Chrystusa w czasie Ostatniej Wieczerzy. W dzisiejszej postaci dotarły do Polski w XV w. Dzielenie się rozpoczyna pan domu lub najstarszy syn. Każdy łamie się z każdym, a dopiero potem można zasiąść do stołu.

Świeca bożonarodzeniowa

Świeca jest wymownym symbolem przychodzącego do nas Jezusa, a zarazem znakiem świadectwa naszej chrześcijańskiej wiary wobec dzieci, rodziców, krewnych, przyjaciół i wszystkich odwiedzających dom. Stąd wiele rodzin przygotowuje na Święta Narodzin Chrystusa świecę udekorowaną religijnymi symbolami bożonarodzeniowymi. Pali się ją w ciągu całego Okresu Bożego Narodzenia .

Sianko

Garstka sianka pod wigilijnym obrusem symbolizuje żłóbek, w którym leżało Dzieciątko Jezus.

W domach katolickich posilek wigilijny poprzedza odczytanie fragmentu Ewangelii według św. Łukasza o narodzinach Jezusa. Potem wszyscy domownicy dzielą się opłatkiem i składają sobie życzenia.

Puste miejsce

Przy wigilijnym stole powinno, według dawnej tradycji, zawsze stać puste nakrycie dla nieobecnych i biednych, którzy mogą zapukać do naszych drzwi. Tego wieczoru nikt nie powinien być głodny i sam.

Potrawy wigilijne.

Jak głosi tradycja na stole powinno znaleźć się 12 potraw wigilijnych, jednak niektóre źródła podają, że było w zwyczaju podawanie 13 potraw u magnatów, 11-tu u szlachty a 9-ciu u mieszczan. W tym dniu na stole królują ryby (karp wigilijny, śledzie), potrawy z nasion (groch, mak), kapusta, grzyby, postny barszcz, kompot z suszu itp. Klasyczne potrawy wigilijne to : barszcz z grzybami, uszkami i pasztecikami (czasami żur lub zupa grzybowa), karp w galarecie, karp smażony, kapusta z grochem, pierogi z kapustą i grzybami, kutia, śledzie w oliwie i kompot z suszonych owoców. W kuchniach innych państw nie zawsze przestrzega się postnego charakteru i tradycyjne wigilijne potrawy to np. kaczka (Austria), kiełbaski (Niemcy), Indyk (Wielka Brytania).

Szopka lub żłóbek z figurką Dzieciątka Jezus

Pierwszy żłóbek na świecie zrodził się z genialnej intuicji św. Franciszka z Asyżu. Głęboko poruszony i wzruszony pokorą Wcielenia, w noc bożonarodzeniową roku 1223, w Greccio, kazał przygotować wszystko, co było potrzebne: słomę, siano, żłób, prawdziwego wołu i osła. Z Greccio, które stało się jakby nowym Betlejem, żywe wyobrażenie żłóbka rozprzestrzeniło się na całe Włochy, Europę, na cały świat. Zachował nienaruszoną swą zasadniczą treść autentycznie ewangeliczną, która powinna być dotrzeć do wszystkich kontemplujących żłóbek – szkołę prostoty, ubóstwa i pokory. Figurkę Dzieciątka Jezus kładzie się w żłóbkach z wielką wiarą; z taką wiarą, z jaką Najświętsza Maryja Panna, Matka Boża, składała niemowlę Jezus w żłóbkę. Figurka w żłóbkę jest znakiem wiary czystej i szczerzej; wiary, która oświeca, wskazuje drogę i kieruje życiem wszystkich domowników.

KOLEĐY

Nieodłączną częścią wieczoru wigilijnego było i jest wspólne śpiewanie kolęd przy Bożonarodzeniowej szopce. Pieśni opowiadających o narodzeniu Jezusa mamy w polskiej tradycji bardzo dużo. Najstarsze sięgają czasów średniowiecza. Ich wprowadzenie a potem upowszechnienie zawdzięczamy prawdopodobnie franciszkanom.

Prezenty

Dawno temu dzieci dostawały je tylko 6 grudnia w imieniny św. Mikołaja. Pod koniec XVIII w., w bogatych dworach szlacheckich zaczęli dostawać je wszyscy domownicy w dniu Wigilii. Dzieci otrzymywały słodczyce i zabawki, a młodzież - ozdobne karteczki z życzeniami dotyczącymi zamążpójścia. Dorośli natomiast otrzymywali bogate futra, naszyjniki, ozdobne pasy. Teraz wszyscy - wszystkim, dają choćby najmniejszy upominek.

KARTKI ŚWIĄTECZNE

Należy też wspomnieć o kartach pocztowych ze świątecznymi i noworocznymi życzeniami wysyłanymi do znajomych i krewnych. Autorem tego pomysłu był Anglik John Horsley. W 1846 roku zaprojektował on pierwszą taką kartę. Wydrukowano ich wówczas pięćdziesiąt, nie wiedząc jak zostaną przyjęte. Dziś na całym świecie co roku wysyła się miliony kart świątecznych.

Moja dziecinko - Jezu kochany
Niedługo oczka swoje otworzysz
Będziesz tak kochał
Tak bardzo kochał
Lud ubogi

Niedługo świece u siebie zapalę
By noc ciemna rozświetliła
Piosenkę Tobie Kochany zaśpiewam
Moja Boża dziecino

Serce płonie radością
Że Jesteś we mnie
Ja w Tobie
Rączki maleńkie Tobie ocieplę
Sercem swoim ubogim

Niedługo pierwsza gwiazdka
zaświeci
Łza mała spłynie radością
Że Jesteś Chryste
Jesteś
Moją Największą Miłością

